

SLOVNÍ DRUHY

výukový materiál pro 4. ročník ZŠ
vypracoval: Petr Šeda | 2019

An illustration of an open book with a pink cover. On top of the book, two boys are sitting on the left page, one holding a yellow fruit. A ginger cat is sitting between the pages. On the right page, a boy is lying on his stomach, and a girl is standing with her arms raised. On the left side of the book, a girl is peeking over the edge. At the bottom left, two boys are holding a large red pencil. On the right side, two girls are peeking over the edge. A dog is peeking from behind the bottom right corner. The background is light green with falling leaves.

Milí žáci,

právě se před námi otevírá nová kapitola plná poznání.

Společně se s kamarády čtvrté třídy ze Čtvrtáková, budeme snažit ujít dlouhou cestu a překonávat pár úskalí při poznávání slovních druhů.

Zopakujeme si co již umíme, nové věci se naučíme a vždy vše mnohokrát procvičíme.

Čeká nás sice mnoho práce, ale také zábava a legrace ..

V českém jazyce existuje **deset slovních druhů**, které se rozdělují na dvě skupiny, **ohebné** a **neohebné**.

Ohebné (1.-5.) jsou ty slovní druhy, které se dají **skloňovat** či **časovat**. Jejich **tvár se mění** v závislosti na pádu či času.

Neohebné (6.-10.) jsou ty slovní druhy, jejichž **tvár se nemění**.

1. Podstatná jména názvy osob, zvířat, věcí, vlastností a dějů
(žák, kočka, auto, pýcha, lyžování..)
2. Přídatná jména vlastnosti osob, zvířat a věcí
(moudrý, veselá, jarní, tetin, Jirkův ..)
3. Zájmena zastupují názvy sob, zvířat a věcí nebo na ně ukazují. TEN, ONA, SE ..
(já, vy, on, ten, ta, náš, jejich, kdo, co, týž, nějaký, žádný)
4. Číslovky vyjadřují počet nebo pořadí
(jedna, pět, první, patnáctý..)
5. Slovesa vyjadřují činnosti a děje
(utíkám, zakokrhal, budeme si hrát, blýská se..)

KDO? CO?

JAKÝ? KTERÝ? ČÍ?

KOLIK? KOLIKÁTÝ?
KOLIKERÝ? KOLIKRÁT?
KOLIKANÁSOBNÝ?CO podmět DĚLÁ?

6. Přísllovce určují bližší okolnosti děje a vlastností
(domů, doma, brzy, nahlas..)
7. Předložky pomáhají určit pád a bližší okolnosti
stojí před jmény
8. Spojky spojují věty nebo slova
9. Částice uvozují samotné věty
10. Citoslovce vyjadřují pocity, výzvy nebo označují zvuky

KDE? KAM? KDY? JAK?

*(v, od, do, za, vedle, proti,
na, u, ve, k, s ..)**(a, i, ale, nebo, protože..)**(ať, kéž, necht', kdyby, snad, prý..)**(kuku, cink, hop, ouvej, haló, brr..)*

PODSTÁT NÁ JMÉNA

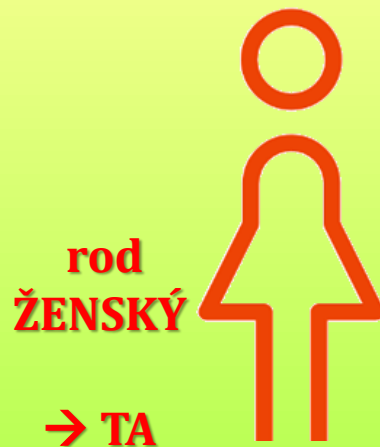
názvy osob, zvířat, věcí, vlastností a dějů

Jednu ze základních kategorií podstatných jmen tvoří právě jeho rod.

Pojďme si ukázat, jak takový rod podstatných jmen určovat.

Rod podstatných jmen

v češtině rozlišujeme u podstatných jmen tři různé rody: **rod mužský**, **rod ženský** a **rod střední**.
Jednotlivé rody od sebe odlišujeme podle toho, jakým ukazovacím zájmenem si můžeme na slovo ukázat:

.. pojďme si rody podstatných jmen zapsat do sešitů.

Jak takové „ukazování“ vypadá v praxi?

Pojďme se na to hned podívat:

1. krok

2. krok

3. krok

pes

TEN **pes**

rod **mužský**

kočka

TA **kočka**

rod **ženský**

slunce

TO **slunce**

rod **střední**

Pokud by bylo podstatné jméno v **množném čísle** (tedy věcí, lidí nebo zvířat by bylo více), měly bychom použít právě zájmena **TI, TY** a **TA**.

Dejte pozor, ať nezaměníte **množné číslo** středního rodu za rod ženský. Abychom tomu předešli, je lepší převést si podstatné jméno nejdříve do jednotného čísla a až potom určovat rod.

Takový postup pak může vypadat například takto:

1. krok

sloni

2. krok

jeden slon

3. krok

TEN **slon**

4. krok

rod **mužský**

žirafy

jedna žirafa

TA **žirafa**

rod **ženský**

lvíčata

jedno lvíče

TO **lvíče**

rod **střední**

Zdroje:

- Český jazyk učebnice pro 4. ročník ZŠ, v souladu s RVP ZV, ISBN kód:9788072897636
- Pinterest
- Pracovní sešit k českému jazyku pro 4. ročník ZŠ podle RVP ZV, ISBN kód:978-80-7289-802-2
- Metodický portál rvp.cz
- Národní ústav pro vzdělávání

